

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 3Csp/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620200304
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Szabo
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2022:3620200304.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske, sudcom JUDr. Eduardom Szabom v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, zast. JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanému: R. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., B. XXXX/XX, o zaplatenie 2.967,49 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu zamieťa.
- II. Súd priznáva žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručенou súdu dňa 02.03.2020 sa žalobca domáha, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 2.967,49 € s príslušenstvom a náhradu trov konania.

2. Tunajší súd v spore rozhodol rozsudkom č.k. 3Csp/21/2020-181 zo dňa 25.05.2021 tak, že výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.967,49 € s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie.

3. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 6CoCsp/32/2021-205 zo dňa 28.10.2021 tak, že rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uviedol, že účelom citovaného § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je zabrániť v poskytovaní úverov spotrebiteľom ako slabšej zmluvnej strane, ktorých finančné možnosti neumožňujú splácanie úveru. Veriteľ, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver, je povinný vynaložiť aktívne úsilie a posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to na základe relevantných a aktuálnych informácií získaných jednak od spotrebiteľa a jednak získaných vlastnou činnosťou, napr. z bankového registra. Toto ustanovenie by malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov (účelom citovaného ustanovenia je tak ochrániť spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy a vyrovnať tak faktickú nerovnováhu vznikajúcu v právnom vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom). Zákon o spotrebiteľských úveroch je transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, ktorou sa v čl. 8 uložilo členským štátom zabezpečiť, aby veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Sankcia za porušenie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa bola do zákona o spotrebiteľských úveroch zavedená novelou účinnou ku dňu 01.01.2013, pričom v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je sankcia odstupňovaná podľa závažnosti porušenia povinnosti poskytovateľom spotrebiteľského úveru,

a to, ak veriteľ nekoná s odbornou starostlivosťou, sankciou je strata oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade, že konanie veriteľa má intenzitu hrubého porušenia povinností (§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch), sankciou je bezúročnosť a bez poplatkov úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom odborná starostlivosť. Tento pojem je však vymedzený v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, a to v § 2 písm. u). Podľa tohto ustanovenia sa odbornou starostlivosťou rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Súd prvej inštancie zistil, že v zmluve o úvere v časti II. boli údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii. Z týchto údajov vyplýva, že žalovaný bol v čase poskytnutia úveru zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom 720 € s deklarovanými mesačnými finančnými nákladmi, či inými nákladmi 0 €, bez vyživovacej povinnosti. Na základe týchto zistení súd prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ pri uzatváraní zmluvy o úvere prihliadal na bonitu žalovaného a pri poskytovaní predmetného úveru nekonal tak, že by hrubo porušil svoje povinnosti pri zisťovaní bonity klienta, z dôvodu ktorého nie je možné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie sa však vôbec nezaoberal tým, či veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanému konal aj s odbornou starostlivosťou, v dôsledku absencie ktorej pri posudzovaní bonity spotrebiteľa je sankcia v podobe straty oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Žalovaný pritom už v konaní pred súdom prvej inštancie namietal, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, v dôsledku čoho nebol oprávnený požadovať jednorazové splatenie úveru, v dôsledku čoho ani nemohol platne postúpiť pohľadávku voči žalovanému žalobcovi, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatná a žalobca nie je vo veci vecne aktívne legitimovaný. Súd prvej inštancie sa s týmito námietkami žalovaného vôbec nevysporiadal, čím zaťažil odôvodnenie napadnutého rozsudku vadou nepreskúmateľnosti. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“. Zistenie toho, či veriteľ pred poskytnutím spotrebiteľského úveru postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, má vplyv na oprávnenie vyhlásiť jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a následne aj na vecnú aktívnu legitimáciu žalobcu, keď podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; čo neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie uplatnený nárok z týchto hľadísk neskúmal, hoc žalovaný už v konaní pred súdom prvej inštancie uvedené okolnosti namietal. Súd nie je povinný dať odpovede na všetky otázky nastolené stranami sporu v priebehu konania, ale len na tie, ktoré sú právne a skutkovo relevantné a súvisia s predmetom súdnej ochrany. V danom prípade takou otázkou jednoznačne je, či veriteľ pred poskytnutím spotrebiteľského úveru skúmal bonitu žalovaného s odbornou starostlivosťou, a ak nie, či potom mohol vôbec platne postúpiť pohľadávku žalobcovi a teda či je tento vecne aktívne legitimovaný. Skúmanie aktívnej vecnej legitimácie žalobcu je imanentnou súčasťou každého sporového konania, keď súd je aj bez toho, aby to strany namietali, povinný skúmať, či žalobcovi ním uplatnené právo vyplýva z hmotného práva. Súd prvej inštancie sa dôsledne nezaoberal vecnou aktívnou legitimáciou žalobcu, keď nedal odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keďže sa nezaoberal tým, či veriteľ pred poskytnutím úveru postupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa potom nevysporiadal ani s otázkou, či potom veriteľ bol vôbec oprávnený postúpiť pohľadávku žalobcovi v nadväznosti na ustanovenie § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že popísané vady odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie sú tak závažného charakteru, že v ich dôsledku je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné. Tým, že sa súd prvej inštancie nezaoberal zásadnými námietkami žalovaného ohľadne postupu veriteľa pri skúmaní bonity žalovaného a následnou možnosťou a platnosťou zosplatenia úveru a následnou platnosťou postúpenia pohľadávky a tým vecnou aktívnou legitimáciou žalobcu, týmto postupom porušil právo strán na spravodlivý proces, pričom tieto vady nie je možné napraviť v odvolacom konaní, a preto

odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a podľa § 391 ods. 1 mu vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie znovu nariadi na prejednanie veci pojednávanie a opätovne skutkovo i právne posúdi uplatnený nárok žalobcu, prípadne doplní dokazovanie a dôsledne sa vysporiada s argumentáciou oboch strán v konaní, a to aj s hmotnoprávnymi námietkami žalovaného použitých v odvolacom konaní a následne vo veci opätovne rozhodne rozsudkom, ktorý bude spĺňať náležitosti podľa § 220 CSP v zmysle vyššie uvedeného, pričom dôkazy vyhodnotí v súlade s ustanovením § 191 CSP. Súd predovšetkým dôsledne posúdi, či veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanému skúmal jeho schopnosť splácať úver s odbornou starostlivosťou, pričom za taký postup nemožno považovať postup bez overenia prípadnej existencie ďalších záväzkov, výdavkov na živobytie, prípadne dlhov na poistení, daniach a pod. na strane spotrebiteľa, pričom veriteľ nie je zbavený zodpovednosti konať s odbornou starostlivosťou ani vtedy, ak aby aj došlo k úmyselnému zatajeniu takýchto údajov zo strany spotrebiteľa. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že splácal množstvo úverov, z ktorých viaceré mali byť poskytnuté tým istým veriteľom pred uzavretím zmluvy, z ktorej nároky sú predmetom tohto konania, a takéto tvrdenie je nesporné, prípadne bude preukázané, nemožno dospieť k záveru o postupe veriteľa s odbornou starostlivosťou. Je možné uzavrieť, že veriteľ si nespĺní povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ak bude vychádzať len z údajov od dlžníka v zmluve o úvere bez toho, aby si tieto zodpovedajúcim spôsobom overil. V prípade, že súd prvej inštancie vyhodnotí postup veriteľa ako nespĺňajúci požiadavku odbornej starostlivosti, musí podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch taký výsledok nevyhnutne viesť aj k záveru o absencii oprávnenia veriteľa vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, v dôsledku čoho bude súd povinný vyhodnotiť aj aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu v nadväznosti na ustanovenie § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch.

4. Dňa 09.02.2021 doručil žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní v ktorom oznámil, že súhlasí s rozhodnutím bez jeho prítomnosti.

5. Súd opätovne vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisového materiálu a zistil tento skutkový stav:

6. Súd zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 7550505384 zistil, že pôvodný predchodca žalobcu so žalovaným uzatvorili zmluvu, predmetom ktorej bol úver vo výške 3.000 €, s mesačnou splátkou vo výške 70,58 €, počtom splátok 72, s fixnou výškou úrokovej sadzby vo výške 21,06% ročne, priemernou hodnotou RPMN 15,19%, RPMN 21,06%, s termínom konečnej splatnosti 20.05.2022 a celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť v sume 5.081,76 €. V bode 10.2 zmluvy je dohodnutá možnosť veriteľa vyhlásiť okamžitú splatnosť pôžičky v prípade ak je dlžník v omeškaní s úhradou splátky počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace. V bode 12.2 zmluvy je dohodnuté, že písomnosť sa považuje za doručení dňom vrátenia neprevzatej písomnosti veriteľovi, ak bola písomnosť zasielaná na adresu uvedenú dlžníkom. V časti II. osobné údaje je uvedené, že žalovaný mal v čase uzatvorenia zmluvy mesačný príjem vo výške 720 €. Mesačné finančné náklady žalovaného boli uvedené vo výške 0 €.

7. Súd z prehľadu splátok zistil, že žalovaný splatil na predmetný úver sumu 665,40 €. Z prehľadu splátok vyplýva, že žalovaný sa do omeškania dostal splátkou splatnou dňa 20.03.2017 a predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti dňa 19.07.2017.

8. Súd z predžalobnej upomienky zo dňa 25.05.2017 zistil, že touto výzvou upozornil predchodca žalobcu žalovaného na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti celého dlhu, ak neuhradí dlžné splátky do 05.07.2017. Vo výzve je uvedené, že žalovaný je v omeškaní so splátkou splatnou dňa 20.03.2017. Predžalobná upomienka bola doručená dňa 08.06.2017.

9. Súd z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 20.07.2017 zistil, že predchodca žalobcu týmto listom oznámil žalovanému, že pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti celého dlhu.

10. Súd z oznámenia Národnej banky Slovenska zo dňa 27.04.2016 zistil, že najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 1. štvrtrok 2016 pre zmluvy uzatvorené od 16.05.2016 do 15.08.2016 pre úvery poskytnuté na 5 až 10 rokov bola vo výške 21,06%.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - ďalej len ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“ (platného a účinného v čase zákona č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

13. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

14. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

15. Podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

16. Podľa § 2 písm. u zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, odbornou starostlivosťou úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. Súd na základe vykonaného dokazovania, po zhodnotení jeho výsledkov, viazaný právnym názorom Krajského súdu v Trenčíne dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

21. Súd sa s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne v prvom rade zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu. Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ (v tomto prípade predchodca žalobcu) môže svoju pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere postúpiť iba v prípade, ak je pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo sa jedná o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Termín konečnej splatnosti je podľa zmluvy 20.05.2022. Predmetná pohľadávka tak nie je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru. Predchodca žalobcu tak mohol pohľadávku postúpiť iba v prípade, ak platne pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Právo vyhlásiť predčasnú splatnosť celého úveru veriteľ podľa ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch stratí v prípade, ak nekoná s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je veriteľ povinný pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Za odbornú starostlivosť sa podľa ustanovenia § 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa považuje taká starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Zmyslom ustanovení, ktoré ukladajú veriteľovi povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri uzatváraní úverových zmlúv so spotrebiteľom je zistiť, či spotrebiteľ bude schopný splácať úver. Táto schopnosť sa posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch spotrebiteľa, ale tiež o jeho výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo nahliadnutím do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch, tak ako sa to uvádza v ustanovení aspi://module='ASPI'&link='129/2010%20Z.z.%252311'&ucin-k-dni='30.12.9999' 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený dôraz na výšku jeho príjmov a výdavkov a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane pri vynaložení jeho pravidelných mesačných výdavkov taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Uvedené zákonné ustanovenia majú za úlohu zamedziť tomu, aby sa spotrebiteľia zadlžovali neúmerne, hoci nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie sú potrebné informácie, ktoré si veriteľ musí zabezpečiť pri uzatváraní zmluvy so spotrebiteľom, ktorý prejavuje záujem zmluvu uzavrieť. Je povinnosťou veriteľa získané informácie následne overovať a vyhodnotiť a za dostatočné možno považovať iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľ povinný poskytnúť veriteľovi úplné, pravdivé a presné údaje potrebné na posúdenie jeho schopnosti splácať úver, avšak to nezbavuje veriteľa povinnosti poskytnuté údaje náležite preveriť v príslušných databázach, k čomu spotrebiteľ, v danom prípade žalovaný, dával súhlas so spracovaním jeho osobných údajov.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy so žalovaným nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď nedostatočne zisťoval údaje žalovaného, ako spotrebiteľa a keď riadne nevyhodnocoval pomery na strane žalovaného. Z obsahu zmluvy nevyplýva nahliadnutie predchodcu žalobcu do príslušnej databázy o spotrebiteľoch. Žalobca sa k splneniu povinnosti podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch vyjadril tak, že žalovaný spĺňal štandardné riskové podmienky. Zároveň preukázal príjem predložením výplatných pásov za posledné dva mesiace a na druhej strane aj jeho mesačné výdavky. Splnenie povinnosti prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver však nijakým spôsobom nepreukázal, pričom práve jeho zaťažuje dôkazné bremeno preukázania postupu podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd preto vychádzal z toho, že predchodca žalobcu nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď neposudzoval schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za splnenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nemožno považovať také konanie, kedy veriteľ iba zisťuje výšku mesačného príjmu spotrebiteľa, poprípade sa spotrebiteľa iba dotáča na výšku jeho mesačných príjmov a výdavkov. Veriteľ by mal naopak konať tak, aby zistil skutočný stav mesačných príjmov a výdavkov spotrebiteľa a to bez ohľadu na informácie poskytnuté spotrebiteľom, teda aby

bol schopný riadne posúdiť možnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver. Bežný spotrebiteľ totiž častokrát nevie o všetkých svojich záväzkoch, respektíve nedokáže dostatočne posúdiť, či bude schopný poskytovaný úver riadne splácať. Aj z tohto dôvodu zákon ukladá veriteľom pri poskytovaní úverov preskúmať bonitu spotrebiteľov a za týmto účelom konať s odbornou starostlivosťou. Z vykonaného dokazovania súd nepovažoval za preukázané, že by bol predchodca žalobcu skúmal v príslušnej databáze alebo registri schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výšku výdavkov žalovaného na bežný život (ubytovanie, stravu, ošatenie atď.), ktoré sú v zmluve uvedené vo výške 0 €, prípadné dlhy žalovaného na poistení, daniach, mestských poplatkoch atď, pretože o tomto žalobca žiadny dôkaz nepredložil. Súd tak nedostatočné posudzovanie schopnosti splácať úver žalovaným, s prihliadnutím na veriteľom vykonané úkony (iba zistenie výšky mesačného príjmu žalovaného), považoval za porušenie povinnosti skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver, pričom dôsledkom porušenia tejto povinnosti je pre veriteľa strata práva vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Uvedený právny názor vyjadril vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Trenčíne.

22. Keďže predchodca žalobcu stratil právo vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, nemohol pohľadávku proti žalovanému uplatnenú v tomto konaní postúpiť žalobcovi. Postúpenie predmetnej pohľadávky na žalobcu je preto neplatné. Dôsledkom neplatného postúpenia pohľadávky je nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na podanie žaloby na strane žalobcu v tomto konaní, keďže tento sa nemôže v konaní domáhať zaplatenia pohľadávky, ktorej nie je veriteľom. Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, keďže žalovaný mal v spore úplný úspech vzhľadom na zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.